

mgr Mirosław Olszycki
95-030 Rzgów
ul. Ignacego Krasickiego 32
nr tel. +48604180210

„Kolonja polska” w Brazylii w latach 1869-2018 jako przyklad zjawiska emigracji dlugiego trwania

Streszczenie

Zakresem chronologicznym publikacji jest cały okres polskiej obecności w Brazylii - od roku 1869, którą to datę uznaje się za początek stopniowej i zorganizowanej polskiej emigracji do Brazylii, kiedy to doszło do osiedlenia się pierwszej grupy polskich rodzin na terenie obecnego municypium Brusque (w stanie Santa Catharina), aż do czasów współczesnych zamykających się na roku 2018. Terytorialny zakres publikacji objął całą Brazylię, ze szczególnym uwzględnieniem największych skupisk polonijnych w południowych stanach kraju: w Paranie, Rio Grande do Sul, Santa Catharina, São Paulo. Natomiast temat pracy podjął zagadnienia związane zarówno z historią obecności polskiej w Brazylii, jej przyczynami, skalą masowości i skutkami dla kraju przyjmującego, problemami związanymi z urządzaniem się w nowym miejscu osiedlenia, asymilacją i umacnianiem tożsamości narodowej. Analizie poddano także sytuację prawno-ekonomiczną Brazylii, status polskiego wychodźstwa na tle innych narodowości, relacje zbiorowości polonijnej z władzami Brazylii, kontakt z polskim przedstawicielstwem dyplomatycznym w okresie międzywojennym i współcześnie.

Treść pracy podzielono na cztery zasadnicze rozdziały. Na pracę składa się ponadto: wstęp, zakończenie, bibliografia oraz aneks obejmujący wspomnienia Polaków z Ameryki Południowej. Rozdział pierwszy poświęcono dziejom Brazylii oraz historycznym uwarunkowaniom obecności Polaków w tym kraju. Rozdział drugi dotyczy początków polskiego osadnictwa w Brazylii ze szczególnym uwzględnieniem okresu tzw. gorączki brazylijskiej końca XIX stulecia, a także wyszczególniono w nim etapy „wchodzenia” imigrantów polskich w społeczeństwo przyjmujące w okresie od początków ich obecności w Brazylii do zakończenia I wojny światowej wraz z wyszczególnieniem najważniejszych skupisk polskich na omawianym obszarze. Rozdział trzeci objął w zakresie czasowym lata

1918-1939. Był to okres dużych przemian wśród polskiej społeczności w Brazylii. Motywacja do emigracji w wolnej Polsce uległa wówczas znacznemu osłabieniu, a jednym z ważniejszych elementów życia w polskich koloniach stała się świadomość społeczna chłopów o wiele lepiej sprecyzowana. Niestety, był to również okres nacjonalizacji państwa brazylijskiego, co wywarło niekorzystny wpływ dla życia społeczności polskiej w Brazylii. W rozdziale czwartym poruszono zagadnienia związane z rolą Kościoła jako znaczącego ośrodka wysiłków religijnych na rzecz zachowania identyfikacji narodowej Polaków na brazylijskiej ziemi, zwłaszcza po zakończeniu II wojny światowej, a także podjęto w nim problematykę rozwoju kulturalnego, oświatowego i społecznego polskiej diaspory w Brazylii.

03.05.2022 r.
Grażyna Olczyk